

20. 1. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Eurokomisař koalici rozděluje, ale zřejmě nezpůsobí fatální krizi

I když vládní koalice není jednotná v otázce budoucího evropského komisaře za Českou republiku, podle koaličních politiků to není osudová otázka, která by vedla k vážné vládní krizi. "Bylo by nezodpovědné se kvůli tomu rozkmotřit," řekl dnes ČTK místopředseda lidovců Jan Kasal.

Koaliční lídři budou otázku prvního českého zástupce v Bruselu znovu řešit v úterý, vláda rozhodne do konce měsíce.

Sociální demokraté nemíní ustoupit od svého kandidáta Miloše Kužvarta. Místopředseda ČSSD Zdeněk Škromach dnes připustil, že vhodnějšími evropskými komisaři by byli expremiér Miloš Zeman nebo někdejší ministr zahraničí a předseda Valného shromáždění OSN Jan Kavan. Kužvart byl ale podle něj nejpříjemnějším kandidátem ČSSD pro celou koalici. Přestože je Kavan jedním z nejschopnějších politiků, je neprůchodný kvůli "nepřátelské mediální kampani" a pro odpor části ČSSD, řekl Škromach ČTK.

Se Zemanem nabídku křesla v Evropské komisi projednával Škromach a prý i jiní významní sociální demokraté. Podle Richarda Dolejša, předsedy středočeské ČSSD a blízkého spolupracovníka prvního místopředsedy strany Stanislava Grosse, byl premiér Vladimír Špidla připraven Zemana navrhnout, byť mezi nimi panují chladné vztahy. Expremiér ale nabídku odmítl. "V tuto chvíli je Kužvart jediným kandidátem," uvedl Škromach.

Lidovci a unionisté kritizují Kužvartovy kvality, mezinárodní zkušenosti i domácí renomé a chtějí ještě Špidlu přesvědčit, aby svoji nominaci přehodnotil. KDU-ČSL nabízí soudkyni Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii Ivanu Janů. Unionisté vlastního adepta nemají, ale dávají přednost diplomatům typu Alexandra Vondry či Pavla Teličky.

Šéf české diplomacie Cyril Svoboda (KDU-ČSL) řekl, že komisař by neměl být vybírán stylem "inzerátu": kdo umí anglicky? Zdůraznil, že osoba by měla být zdatná v oblasti, v níž bude působit. Také poznamenal, že český zástupce by měl být vázán na nějakou politickou frakci, protože by mu to zjednodušilo žití v EU a jednání v Evropském parlamentu. U Teličky odhaduje, že by měl zřejmě nejvyšší podporu, ale nyní není politicky angažovaný.

Podle názorů ve vládě by také komisař neměl být bývalý komunista. Telička byl ve straně a ministři by ho patrně vetovali.

Menší vládní strany navzdory kritice kandidáta ČSSD již víceméně počítají s tím, že pokud nedospějí ke kompromisu, sociálnědemokratičtí ministři ve vládě nakonec Kužvarta prosadí.

V tom případě se ale od něj distancují a tvrdí, že pak za kandidáta plně ručí nejsilnější vládní strana, ne zbytek koalice. V sedmnáctičlenném vládním týmu je 11 zástupců ČSSD, lidovci a unionisté mají po třech ministrech. Jisté překvapení vyvolala nominace bývalého ministra životního prostředí i v Bruselu.

"Chápeme, že sociální demokraté jsou nejsilnější koaliční stranou, a pokud se rozhodnou na svém kandidátovi trvat, pak mají možnost to projevit ve vládě hlasováním. My budeme výsledek takového hlasování akceptovat," řekl dnes ČTK vicepremiér a lídr unionistů Petr Mareš.

Kasal míní, že pokud sociální demokraté své koaliční partnery přehlasují, vyvolá to sice jistou trpkost, nikoliv ale zásadní rozkol. Předseda KDU-ČSL Miroslav Kalousek se nechal slyšet, že jeho strana se nemíní Kužvartovou kandidaturou zesměšnit, ani on ale nehodlá vyvolat kvůli komisaři koaliční krizi.

Špidla o víkendu řekl, že Kužvart je dobrá a neměnná volba. Podle premiéra má poslanec ČSSD jako bývalý ministr životního prostředí bohaté zkušenosti z exekutivy a z funkce odešel jako ministr úspěšný. Kužvart podle něj v minulosti neselhal ani jako člověk; nebyl členem komunistické strany ani politickým turistou.

Český člen Evropské komise, ať jím bude od 1. května Kužvart či někdo jiný, bude mít ze všech českých politiků zdaleka nejvyšší příjem. Základní plat člena kolegia Evropské komise činí přes 18.000 eur, tedy asi 580.000 korun měsíčně. Tolik nemá v Česku ani prezident, který jako nejlépe placený domácí politik pobírá 167.000 korun měsíčně. Navíc pobírá na náhradu výdajů paušál ve výši 156.000 korun.